

Förbundsdirektionens sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum: 2026-04-13

Plats och tid: Tingshuset i Värnamo, den 13 april, kl. 14:00-16:00

Beslutande:

Kristine Hästmark, vice ordf. (M), Gnosjö
Gert Jonsson, (M), Vaggeryd
Klas Gustavsson, (EMP), Vaggeryd
Kjell Örtlund, (MiG), Gislaved
Camilla Karlsson, (S), Gnosjö
Anetté Myrvold, (S), Värnamo
Ronny Löfquist, (S), Hylte
Stina Isaksson, (SD), Hylte

Övriga deltagare:

Jonatan Rosenquist, förbundsdirektör, SÅM
Ewa Nilsson, förbundsadministratör, SÅM
Susanne Ingemarsson, ekonomiansvarig, SÅM
Madeleine Andersson, ÅVC-chef
Johan Hilding, (C), Värnamo

Utses att justera: Klas Gustavsson

Justeringens plats och tid: Digitalt genom Verified

Underskrifter

Sekreterare, Ewa Nilsson

Ordförande, Kristine Hästmark

Justerare, Klas Gustavsson

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organisation: Förbundsdirektion SÅM

Paragrafer: 12-24

Datum för anslaget uppsättande:

Förvaringsplats för protokollet: SÅM Skillingaryd

Datum för anslaget nedtagande:

Underskrift

Sammanfattning

Sammanträdet är det andra för år 2026 med förbundsdirektion för kommunalförbundet SÅM (Samverkan Återvinning och Miljö).

Mötet öppnas, Ewa Nilsson utses till sekreterare och Klas Gustavsson till justerare av protokollet.

Ärendeförteckning

Föredragande:

- Jonatan Rosenquist, JR
- Madeleine Andersson, MA
- Kristine Hästmark, KH

Beslutsärenden:

- § 12 Preliminär verksamhetsbudget 2027 (JR)
- § 13 Preliminär Investeringsplan för 2027-2029 (JR)
- § 14 Komplettering av verksamhetsplan 2026 (JR)

Informationsärenden:

- § 15 Uppföljning av verksamhetsplan 2025 (JR)
- § 16 Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (JR)
- § 17 Semesterväxlingsavtal (JR)
- § 18 Nytt förslag för ersättning från förpackningsproducenterna (JR)
- § 19 Miljörapportering för 2025 (MA)
- § 20 Exempel på förbättringsåtgärder inom ÅVC 2025 (MA)
- § 21 Pågående inom ÅVC (MA)
- § 22 Aktuellt inom verksamheten (JR)
- § 23 Sörgårdsområdet (JR)

Övriga ärenden:

- § 24 Ändrad tid för direktionssammanträdet den 16 juni (KH)

§ 12

Dnr: SÅM 2026/001-2

Preliminär verksamhetsbudget 2027

Ärendebeskrivning

Enligt förbundsordningen ska direktionen årligen, senast vid april månads utgång, uppta samråd med förbundsmedlemmarnas kommunstyrelser kring ett av direktionen upprättat förslag till budget. Förslaget ska i tillämpliga delar utformas i enlighet med intentionerna i förbundsmedlemmarnas regler för ekonomistyrning. Förbundsledningens fastställer därefter, senast vid utgången av november månad, kommunalförbundets budget för nästkommande verksamhetsår. Budgeten ska innehålla en investerings- och finansieringsplan för den kommande treårsperioden.

Preliminär budget 2027

SÅM har upprättat en preliminär verksamhetsbudget för 2027. Budgeten är framtaget med nollresultat som mål.

Intäkter

Intäkterna har ökats med ca 7,7 miljoner kronor jämfört med budget 2026. En stor del av ökningen beror på att SÅM planerar att föreslå en taxehöjning om 5 % inom flerbostadshus, verksamheter, slamtömning och fritidshus. Dessa verksamhetsgrenar är delvis underfinansierade jämfört med sophämtningen hos villorna. Fritidshusen kommer i förslaget dessutom att få fler hämtningstillfällen under säsongen vilket också påverkar taxan och då samtidigt genererar både högre intäkter och kostnader för SÅM. Taxan för osorterat avfall, ett abonnemang som inte erbjuds längre men där ett antal abonnemang kvarstår, kommer att höjas markant vilket också medför ökade intäkter fram till dess att dessa abonnemang är urfasade.

Den ersättningsmodell för intäkterna från förpackningsproducenterna som Naturvårdsverket tog fram hösten 2023 har under 2025 utvärderats och de har presenterat ett nytt förslag för regeringen. Det medför att ersättningsmodellen och därigenom intäkterna kan komma att förändras till 2027. SÅM:s budget för 2027 är därför beräknad utifrån förslaget. Detta medför en minskad ersättning för återvinningsstationerna, men samtidigt en ökad ersättning inom övriga områdena. Totalt sett medför alltså förslaget ingen stor förändring i SÅM:s intäkter. Den ökade intäkten från förpackningsproducenterna 2027 i budgeten beror framför allt på SÅM:s utbyggnad av FNI hos flerbostadshus.

Kostnader

Kostnadsökningen i budgeten för 2027 uppgår till ca 13 miljoner kronor jämfört med 2026. Den största delen beror på ökade insamlingskostnader kopplat till indexhöjningar, vilket framförallt beror på ökande bränslepriser. Under 2027 kommer SÅM även upphandla nytt avtal för förbränning och det kommer öka kostnaderna markant. Utöver detta medför även införandet av FNI hos flerbostadshusen ökade kostnader.

Inom återvinningscentralerna satsar SÅM mycket på investeringar och det medför högre ränte- och avskrivningskostnader.

Verksamhetens personalkostnader ökar med sedvanliga lönehöjningar samt så ser SÅM behov av att stärka upp organisationen med ett par tjänster under 2027.

Beslutsunderlag

Preliminär verksamhetsbudget 2027 SÅM, daterad 2026-04-01

Budgetjämförelse 2026-2027 SÅM, daterad 2026-04-01

Förbundsledningen beslutar

- Att godkänna upprättad preliminär verksamhetsbudget för 2027.
- Att uppdra till förbundsledningen att överlämna upprättad preliminär verksamhetsbudget till kommunstyrelsen i respektive medlemskommun enligt förbundsordningen för SÅM.

§ 13

Dnr: SÅM 2025/001-3

Preliminär Investeringsplan för 2027-2029

Ärendebeskrivning

En preliminär investeringsplan för 2027-2029 är framtagen. Det totala investeringsutrymmet under treårsperioden har planerats till 60 miljoner kronor. Grundtanken är att den årliga investeringstakten planeras till ca 20 miljoner kronor per år i snitt.

Fördelningen av investeringsmedel under 2027-2029 är tänkt till cirka 13 miljoner kronor för 2027, 27 miljoner kronor för 2028 och 20 miljoner kronor för 2029. Orsaken att 2028 medför högre investeringar är att SÅM planerar ombyggnation av Värnamo återvinningscentral då. Tidsplanen för ombyggnationen på Värnamo återvinningscentral är dock osäker eftersom SÅM inväntar nytt miljötillstånd för anläggningen. Tillståndprocessen är mycket tidskrävande och det finns ingen garanti att tillståndet levereras enligt tidsplanen. Om processen försenas behöver det därför finns flexibilitet att förändra investeringsplanen med kort varsel.

I investeringsplanen har SÅM:s utbytesplan för hjullastare implementerats vilket medför investering i en ny hjullastare till Gislaved Omlastningsstation under 2028.

Införandet av FNI och matavfallssortering hos flerbostadshusen ska vara genomfört till slutet av 2027, därför minskar inköp av kärl under åren därefter.

Beslutsunderlag

Preliminär investeringsplan 2027-2029 SÅM, daterad 2026-04-01

Förbundsledningen beslutar

- Att godkänna upprättad preliminär investeringsplan för 2027-2029.
- Att uppdra till förbundsledningen att överlämna upprättad preliminär investeringsplan till kommunstyrelsen i respektive medlemskommun enligt förbundsordningen för SÅM.

§ 14

Dnr: SÅM 2026/005-4

Komplettering av verksamhetsplan 2026

Ärendebeskrivning

Under direktionens sammanträde den 19 februari 2026 beslutades 2026 års verksamhetsplan. I samband med beslutet fördes det diskussion kring målområde 6 "minska nedskräpningen". Nedskräpning på allmän platsmark mm är ett område som ligger utanför SÅM:s verksamhetsansvar och därför har hittills inga åtgärder föreslagits för SÅM under målområde 6. Men samtidigt så påverkas SÅM regelbundet av nedskräpningar vid verksamhetens återvinningsstationer. Önskemål lyftes därför att verksamhetsplanen för 2026 kompletteras med åtgärder kopplat till nedskräpningar runt återvinningsstationerna och att beslut tas vid nästkommande direktionssammanträde.

SÅM har nu arbetat fram två förslag till åtgärder kopplat till nedskräpning vid återvinningsstationerna och föreslår att dessa förs in under målområde 6, mål 2, i 2026 års verksamhetsplan.

Åtgärderna lyder;

- Genomföra informationsinsats att det inte är tillåtet att lämna avfall utanför behållarna på ÅVS.
- Utredda förutsättningar för kameraövervakning på ÅVS.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att införa åtgärderna "genomföra informationsinsats att det inte är tillåtet att lämna avfall utanför behållarna på ÅVS" samt "utreda förutsättningar för kameraövervakning på ÅVS" under målområde 6, mål 2, i verksamhetsplan 2026.

§ 15

Dnr:

Uppföljning av verksamhetsplan 2025

Ärendebeskrivning

Uppföljning av verksamhetsplanen för 2025 pågår just nu i samband med statistikrapporteringen till Avfall Webb. Redovisning av planens utfall kommer att ske vid nästkommande sammanträde den 16 juni. Frågan från förra sammanträdet kring särredovisning av enskilda kommuner i statistiken tas därför också upp vid nästkommande sammanträde.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 16

Dnr:

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Ärendebeskrivning

SÅM genomför årligen en uppföljning av verksamhetens systematiska arbetsmiljöarbete. Uppföljningen avser till exempel att säkerställa att de arbetsmiljömässiga åtgärder som årligen ska genomföras är utförda, bland annat skyddsronder och riskbedömningar. Samt att de rutiner som finns efterlevs.

Årets uppföljning visar inga större brister, arbetsmiljöarbetet bedöms utföras enligt Arbetsmiljöverkets krav och riktlinjer.

Ett par åtgärder återstår dock att genomföra. Arbetsmiljöplanen är föråldrad och behöver revideras, ett förslag till ny arbetsmiljöplan kommer att tas upp för beslut på nästa direktionssammanträde. SÅM arbetar även med att sammanställa verksamhetens alla kända risker i ett övergripande dokument.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 17

Dnr:

Semesterväxlingsavtal

Ärendebeskrivning

I samband med att Hylte kommun inträdde i SÅM så fördes det fackliga förhandlingar kring verksamhetsövergången. I denna förhandling ingick semesterväxlingsavtal som en punkt eftersom ett sådant avtal finns i Hylte. SÅM kontrollerade om det finns semesterväxlingsavtal i övriga medlemskommuner och kunde konstatera att det finns i ett flertal av kommunerna. SÅM avser därför att inleda förhandling med fackförbunden kring ett semesterväxlingsavtal. Ett sådant avtal är en förmån och något som ledningsgruppen vill kunna erbjuda personalen.

Under sammanträdet lyftes vikten av att informera personalen om att semesterväxlingen kan påverka pensionen.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 18

Dnr:

Nytt förslag för ersättning från förpackningsproducenterna

Ärendebeskrivning

En utvärdering av modellen för den ekonomiska ersättningen från förpackningsproducenterna har genomförts under 2025 på uppdrag av Naturvårdsverket. Ett nytt förslag om reviderad ersättningsmodell har presenterats för Regeringen och om Regeringen antar förslaget så kommer det att börja gälla från 1 januari 2027. SÅM har därför beräknat budgeten för 2027 utifrån förslaget. En jämförelse mellan dagens ersättningsmodell och förslaget har gjorts av SÅM, mellanskillnaden blir minus 1,6 miljoner i SÅM:s prognostiserade intäkter. Förlusten minskas dock i takt med att FNI införs hos alla hushåll vilket medför att ersättningen i viss mån samtidigt ökar.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 19

Dnr:

Miljörapportering för 2025

Ärendebeskrivning

SÅM har nu genomfört miljörapportering för alla verksamhetens tillståndspliktiga anläggningar. Rapporterna innehåller en verksamhetsbeskrivning kring anläggningen, uppföljning av tillståndets villkor, en sammanställning av avfallsmängderna som har hanterats samt information om de förändringar och eventuella driftstörningar som skett under året.

Miljörapporterna för återvinningscentralerna i Gislaved och Gnosjö är inskickade till Länsstyrelsen i Jönköpings län och miljörapporterna för återvinningscentralerna i Vaggeryd och Värnamo är inskickade till respektive kommun som innehar tillsynsansvaret.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§20

Dnr:

Exempel på förbättringsåtgärder inom ÅVC 2025

Ärendebeskrivning

ÅVC-chefen informerar om exempel på förbättringsåtgärder inom ÅVC-verksamheten som har genomförts under 2025.

- En avfallsfraktionen för insamlinga av fiskeredskap har införts.
- Rutinerna för arbetet ute på återvinningscentralerna har uppdaterats och implementerats.
- Arbete med att förnya befintliga tillstånd har startas upp på flera av SÅM:s avfallsanläggningar.
- Tryckimpregnerat trä från Smålandsstenar ÅVC går nu direkt till mottagare och mellanlagras inte längre på Gislaved ÅVC.
- Arbete med att minska elförbrukningen påbörjades 2025 genom en upphandling där bland annat de gamla belysningsarmaturerna byttes ut mot LED-armaturer. Plejd har även installerats för belysningen, vilket möjliggör schemastyrning för optimerad energianvändning.
- En ny rutin för hantering och kontroll av farligt avfall har skapats i syfte att säkerställa en god arbetsmiljö och god kontroll över lagrade mängder mm. Bland annat så sorteras nu den vattenbaserade färgen ut från den oljebaserade färgen vilket förbättrar hantering och lagervolymer.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 21

Dnr:

Pågående inom ÅVC

Ärendebeskrivning

ÅVC-chefen informerar om exempel på pågående projekt och åtgärder inom ÅVC-verksamheten.

Bland annat så har vågar köpts in till Värnamo ÅVC kopplat till arbetet med att utveckla hanteringen av farligt avfall. På så vis kan lagervolymerna lättare följas upp och noteras. Arbetsledarna kommer sedan att följa upp så att rutinerna fungerar genom att löpande dokumentera volymerna i Exceldokument för att kontrollera så att dessa stämmer överens med verksamhetens tillståndsgivna villkor. En ansökan om nytt miljötillstånd är inlämnad för Värnamo ÅVC och i det så kommer de tillståndsgivna mängderna att vara högre än i nuvarande tillstånd.

Det nya miljötillståndet för Vaggeryds ÅVC innehåller vissa utredningsvillkor bland annat kopplat till dagvattenhanteringen. Utredningen är nu i sin slutfas och redovisningen lämnas inom kort in till Miljöprövningsdelegationen. Samtidigt pågår arbete med att ansöka om ett nytt tillstånd för explosiva varor inom Vaggeryds ÅVC.

En trafikutredning är genomförd för alla SÅM:s anläggningar kring trafikflöde och trafiksäkerhet. Resultatet samråds just nu med verksamhetens skyddsombud. Parallellt pågår en genomgång av de föreslagna åtgärderna och därefter ska en åtgärdsplan beslutas i ledningsgruppen.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 22

Dnr:

Aktuellt inom verksamheten

Ärendebeskrivning

Förbundsdirektören redogör för vissa aktuella frågor inom verksamheten.

Tyvärr har ett tekniskt fel medfört felaktigheter i faktureringen till vissa kunder inom Hylte kommun. Felet uppstod när taxorna lästes över från Hylte kommuns kundsystem till SÅM:s kundsystem och det beror på att taxorna har varit olika upplagda mellan systemen. Taxor som låg utan moms i Hyltes system har vid inläsningen tyvärr fått dubbel moms vilket då har medfört att avgifterna blivit för höga till vissa kunder vid första faktureringen. En av de taxor som påverkats är 140-liters restavfallskärl för villahushåll. För de flesta kunder innebär felet att de fakturerats cirka 60 kr för mycket. Felet kommer att korrigeras genom ett avdrag på fakturan som skickas ut i juni. Information skickas ut till berörda kunder och information har även lagts ut på SÅM:s hemsida.

Idag måndag 13 april så startar äntligen utrullningen av fyrfackskärl inom Hylte kommun. Utställningen av de nya fyrfackskärlen beräknas ta cirka tre veckor.

Nu har projektet kring ledningsgruppsutveckling och organisationskultur startats upp på allvar. Under den 7-8 april höll Management Partners intervjuer med ledare och nyckelpersoner inom SÅM. Syftet med intervjuerna är att bilda sig en uppfattning kring nuläge, förutsättningar och behov inom arbetet med organisationens ledarskaps- och organisationskultur. Nästa steg är att ledningsgruppen och Management Partners träffas den 27-28 april då en strategi ska arbetas fram avseende utvecklingen av SÅM:s ledarmodell och framtida önskvärda organisationskultur. Parallellt med detta arbete så har verksamhetscheferna nu inlett sin mer personliga ledarskapsutbildning inom Vaggeryds kommuns ledarutvecklingsprogram. Arbetsledarna kommer att erbjudas utbildning inom operativt ledarskap och teambuilding. Ett koncept för mentorskap utreds också.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 23

Dnr:

Sörgårdsområdet

Ärendebeskrivning

Sörgårdsområdet i Gislaved är planlagt på ett sätt som skapar utmaningar och gör framkomligheten svår för sopbilarna. Ett utredningsarbete har pågått under lång tid tillsammans med kommunen och SÅM:s entreprenör kring framkomlighet och arbetsmiljö för chaufförerna. Kommunen kommer inte att fortsätta ge sopbilarna dispens att köra på gång- och cykelvägar i området. Dessa GC-vägar är alldeles för trånga och risk för allvarliga olyckor föreligger. Sophämtningen är också mycket svår vintertid när snövallarna försvårar ytterligare.

SÅM prioriterar nu att arbeta med fastigheterna belägna utmed den längsta gång- och cykelvägen. Totalt tre samfällighetsföreningar påverkas i detta läge; Sörgårdsvägen 99-77, 75-53 och 51-23. Avfallshämtningen invid dessa fastigheter kräver körning på GC-väg där dispens snart upphör och körningen uppfyller inte heller kraven på framkomlighet enligt lokala avfallsföreskrifter.

Under en längre period har dialog förts med de berörda samfällighetsföreningarna kring olika möjliga lösningar. Även platsbesök har genomförts vid flera tillfällen. Förutsättningarna idag är att hushållen har egna fyrfackskärl, med tömning vid fastigheten. Men dessa förutsättningar kommer alltså behöva förändras. Tyvärr har SÅM och kommunen i samråd med berörda fastighetsägare inte kunnat nå en överenskommelse kring ett upplägg om gemensamma uppställningsplatser för sopkärlen. Vissa fastighetsägare vill inte acceptera en flytt av sopkärlen från fastigheten till en gemensam uppställningsplats. I och med att sophämtningssituationen inte är hållbar ur flera olika perspektiv så måste dock åtgärder vidtas. Både säkerheten för gående och cyklister samt chaufförernas arbetsmiljö kräver förändring. Situationen kan därför medföra att SÅM:s direktion behöver anvisa platser för gemensam sophämtning för fastigheterna inom dessa tre samfällighetsföreningar. Så att körningen på den mycket smala GC-vägen kan upphöra.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 24

Dnr:

Ändrad tid för direktionssammanträdet den 16 juni

Ärendebeskrivning

Kristine Hästmark önskar flytta fram starttiden för direktionssammanträdet den 16 juni från kl.14:00 till kl.15:00.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att tiden för det kommande direktionssammanträdet ändras till kl. 15:00-17:00 och sekreteraren ges i uppdrag att boka om tiden.